

Під керівництвом академіка було проведено наукові дослідження з проблем економічного реформування України. Зокрема, він узагальнив досвід економічного експериментування і вдосконалив його наукові основи, розробив відповідні методичні й практичні рекомендації.

Багатогранна і плідна діяльність академіка С. М. Ямпольського як ученого, організатора науки та вищої освіти була достойно відзначена державними нагородами. Серед них – орден Леніна, Орден Трудового Червоного Прапора, орден «Знак Пошани», медалі [2, с. 390].

Стефан Михайлович Ямпольський прожив понад 90 років, із яких 65 віддав освіті та науці, зробивши неоцінений внесок у розбудову української вищої школи й підготовку висококваліфікованих учених.

Бібліографічні посилання

1. Видатний учений і організатор науки та вищої школи [Текст]: До 90-річчя С. М. Ямпольського // Економіка України. – 1996. – № 12. – С. 77–78.
2. Дерев'янкін, Т. І. Пам'яті Стефана Михайловича Ямпольського (1906–1998) [Текст] / Т. І. Дерев'янкін, В. С. Стешенко // Історія народного господарства та економічної думки України: зб. наук. пр. – Вип. 39–40. – К., 2007. – С. 389–391.
3. Колишній Голова Ради, академік НАН України С. М. Ямпольський [Електронний ресурс] // Рада з вивчення продуктивних сил України. Національна Академія наук України. – Режим доступу: <http://www.rvps.kiev.ua/KERIV/Jampol.html> – Заголовок з екрана.
4. Національний університет «Львівська політехніка» [Текст] / редкол.: Ю. Я. Бобало [та ін.]. – К.: ТОВ «Видавничий центр «Логос Україна», 2008. – 57 с.
5. Созидание 1957 – 1969 [Електронний ресурс] // Одесский национальный политехнический университет. – Режим доступу: <http://opu.ua/rus/about/history/creativity> – Загл. с екрана.
6. Сухотеріна, Л. І. Відомий український економіст Стефан Михайлович Ямпольський (1906–1998) [Текст] / Л. І. Сухотеріна // Інтелігенція і влада. Громадсько-політ. наук. зб. – 2012. – Вип. 25. – С. 19–25.
7. Ямпольський Стефан Михайлович [Текст] / редкол.: К. М. Сытник [и др.]. – К.: Наук. думка, 1986. – 76 с. – (Библиография ученых УССР / АН УССР).
8. Ямпольський Стефан Михайлович [Текст] // Історія Академії наук УРСР / Редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.) [та ін.]. – К., 1982. – С. 733–734.
9. Ямпольський Стефан Михайлович [Текст] // Українська радянська енциклопедія: [у 12 т.] / під ред.: М. П. Бажан [та ін.]. – Вид. 2-ге. – К., 1985. – Т. 12. – С. 509.
10. Ямпольський Стефан Михайлович [Текст] // Экономическая Энциклопедия. Политическая экономия [в 4 т.] / глав. ред. А. М. Румянцев. – М., 1980. – Т. 4 – С. 592.

Надійшла до редколегії 09.01.2016

УДК 001 (477) (09)

В. В. Кушлакова

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

**ХАРКІВСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО – ALMA MATER
НОВИХ ГРОМАДСЬКО-НАУКОВИХ ОБ'ЄДНАНЬ**

Проаналізовано вплив Харківського наукового товариства на розвиток організації науки у 20–30-ті рр. минулого століття. Описано процес виникнення наукових товариств, що походять від Харківського наукового товариства. Окреслено вне-

сок і роль Харківського наукового товариства в розвиток науки в Україні зазначеного періоду.

Ключові слова: Харківське наукове товариство, секції, ядро нових громадсько-наукових об'єднань, природознавчі наукові товариства, науково-технічні товариства, товариство працівників науки і техніки, Українське сільськогосподарське наукове товариство.

Проанализировано влияние Харьковского научного общества на развитие организации науки в 20–30-е гг. прошлого столетия. Описан процесс возникновения научных обществ, берущих свое начало от Харьковского научного общества. Определены вклад и роль Харьковского научного общества в развитие науки в Украине данного периода.

Ключевые слова: Харьковское научное общество, секции, ядро новых общественно-научных организаций, естественнонаучные общества, научно-технические общества, общество работников науки и техники, Украинское сельскохозяйственное научное общество.

In the work the activity of scientific organizations of Kharkov scientific society is investigated. The influence of KSS on the development of scientific knowledge in 20-30-s' years is analysed. The contribution and role of KSS to the development of different sciences in Ukraine the given period is defined.

Key words: Kharkiv science society, sections, the core of the new social and scientific organizations, natural science societies, scientific and technical societies, society of workers of science and technics, Ukrainian agricultural scientific society.

У сучасній історіографії низку наукових праць присвячено роботі наукових товариств у 20–30-ті рр. ХХ ст. Таким вченим, як Л. П. Депенчук, В. І. Онопрієнко, В. С. Савчук, О. Ф. Коновець, В. В. Ткаченко та іншим належить вагомий внесок у дослідження наукового життя 20–30-х рр. ХХ ст. і наукових товариств зокрема [3; 9; 10–13]. Зауважимо, що хоча вказані автори і розглядали ці товариства здебільшого стосовно загальних процесів організації науки в Україні, вибору реалізації її форм (у вигляді товариств, асоціацій і т. д.), утім історію організації науки в Україні в 1920-ті рр. не можна вважати остаточно вивченою. І в першу чергу зазначене стосується діяльності громадсько-наукових об'єднань. Одним із головних осередків наукової інтелігенції був Харків, тому не дивно, що саме в Харкові було зорганізовано й успішно працювало багато наукових товариств та інших громадсько-наукових об'єднань. Це, зокрема, Харківське юридичне товариство (ХЮТ), Всеукраїнська асоціація інженерів (ВУКАІ), Всеукраїнська асоціація фізиків (ВАФ), Українське товариство патологів (УТП), Харківське наукове товариство (ХНТ) та ін. Відомо, що ХЮТ було громадською організацією, заснованою при Харківському університеті в 1900 р. за ініціативою професора юридичного факультету І. М. Міклашевського. За статутом метою діяльності товариства була теоретична і практична розробка права у всіх його галузях і поширення у суспільстві юридичних знань. Першим головою ХЮТ був М. О. Куплеваський. ВУКАІ була заснована в 1924 р. у Харкові, першим головою став проф. І. А. Красуський. Асоціація інженерів мала свої філії, друкований орган, налічувала понад 1500 членів. Всеукраїнську асоціацію фізиків засновано в 1926 р., очолив її проф. А. В. Желехівський, вона мала свій друкований орган, філії. Українське товариство патологів засновано в 1926 р., мало свої відділи по Україні, голова – акад. М. Ф. Мельників-Разведенків., Харківське наукове товариство почало свою роботу з 1924 р., мало значну кількість секцій тощо.

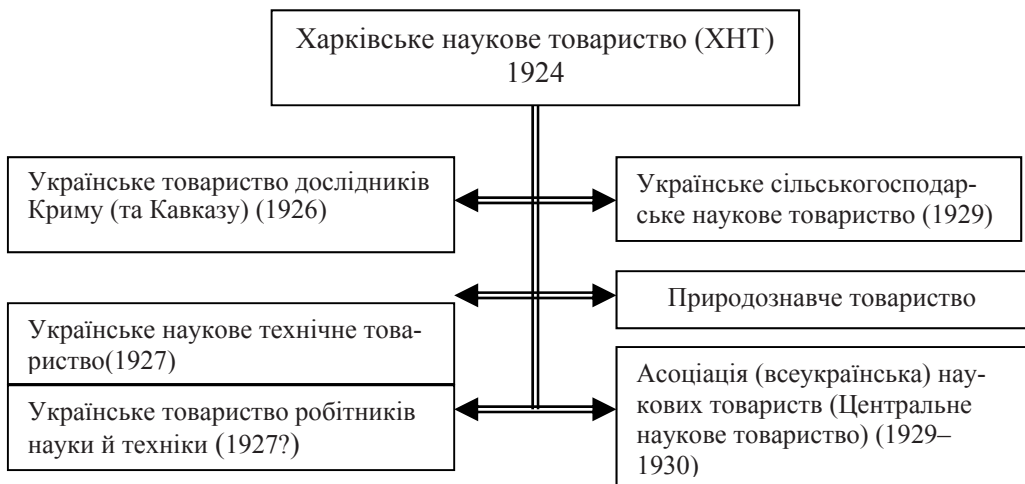
Практично всі вищезгадані товариства об'єднували у своїх лавах фахівців за певною галуззю (напрямом) наукового знання. Виняток становило лише Харківське наукове товариство, яке, хоча формально вважалось товариством при ВУАН, але фактично було самостійною організацією, утвореною за ініціативи групи науковців різних наукових напрямів і знань. Саме ця особливість Харківського наукового товариства й привернула нашу увагу, оскільки діяльність

ХНТ – досить цікавий об’єкт вивчення процесів організації наукових досліджень у 1920-ті рр.

ХНТ розпочало свою роботу у квітні 1924 р. як самостійна організація. Проте, якщо спиратися на офіційний документ, то насправді ХНТ від початку працювало як Харківська філія Українського наукового товариства. Тож Харківську філію УНТ було відкрито в 1921 р. завдяки зусиллям О. А. Янати. Свідчення цього знаходимо у відповідних архівних матеріалах. Із досліджених документів випливає, що ХНТ є правонаступником УНТ. Аналізуючи подальші події, можна сказати, що це була остання важлива справа, яку встигло зробити УНТ як незалежне товариство до злиття з УАН, оскільки саме ХНТ продовжило велику справу УНТ. Відомо, що філія займалася широкою науково-дослідною й громадсько-освітньою діяльністю – організовувала слухання наукових доповідей, влаштовувала науково-громадські свята тощо. У ній були організовані та працювали різноманітні секції: історично-філологічна, соціально-економічна, кооперативна, природнича та ін. [2]. Отже, Харківська філія «успадкувала» від УНТ навіть універсальну структуру.

Формування та організація діяльності ХНТ були закономірним та необхідним явищем, обумовленим вимогами того часу й тогочасною політикою держави в справі організації науки.

Найактивніше з перших днів почали працювати соціально-історична, природнича, педагогічна, медична секції, секція сільського господарства та сходознавства. Товариство швидко поповнювалося новими членами і відповідно створювались нові секції. У 1927 р. Харківське наукове товариство мало вже 9 секцій і 6 підсекцій і налічувало близько 500 науковців. Воно відрізнялося від інших товариств не тільки своєю структурою, адже це було універсальне наукове товариство, а й тим, що стало базою для утворення цілої низки окремих науково-дослідних товариств й установ. Така можливість була закладена в Статуті ХНТ, у якому зарегламентовано основи діяльності будь-якої секції, які «... в межах своєї спеціальності є автономні наукові організації та самостійно ведуть наукову й практичну працю...» [15, с. 103]. Тому саме із секцій Харківського наукового товариства в процесі діяльності виокремилися й утворилися такі організації (рисунок):

Організації, що виокремилися з секцій Харківського наукового товариства (станом на 1929 р.)

Точної дати відкриття сільськогосподарської секції ХНТ не з'ясовано, але ми достеменно встановили, що сільськогосподарська секція розпочала свою діяльність однією з перших у товаристві. І це не випадково, а є лише логічним про-

довженням історичного розвитку Українського наукового товариства. Головою сільськогосподарської секції незмінно був проф. О. Соколовський, а секретарем – М. Ветухів. В архівних документах за квітень 1926 р. виявлено список членів сільськогосподарської секції ХНТ. Проаналізувавши його, можна зрозуміти успішність роботи даної секції, адже серед членів секції було багато відомих науковців сучасності. Так, дійсними членами сільськогосподарської секції ХНТ на 1925–1926 рр. затверджено 13 учених: «...П. Тушкана, А. Макаревського, Ю. Умана, І. Белгонського, Д. Савчука, А. Кузьменка, Г. Помаленького, О. Супруненко, П. Петришина, І. Широких, Я. Ніколіна, В. Соловейчика, А. Алова...», членами-співробітниками стали А. Кузьменко, В. Логовинський, В. Смірнов, С. Пушкар, Б. Гірко, П. Радченко, І. Борович, М. Ветухів і Т. Таранець, усього в секції було 22 члени [15, арк. 126–129]. Станом на 1 жовтня 1927 р., як свідчить звіт про діяльність товариства у поточному році, до секції було зараховано ще 23 члени – 6 дійсних і 17 членів-співробітників [1, с. 2]. Основні організаційні й наукові складники її діяльності були такі.

Секція збиралася двічі на місяць, але, беручи до уваги агрономічну спеціальність членів секції, доводилося робити перерву в роботі на 4–5 місяців, коли майже всі члени були зайняті сезонними роботами. Така перерва тривала щорічно переважно з травня по жовтень.

Основними напрямками діяльності Секції були такі:

- 1) підготовча робота із проведення екскурсій;
- 2) підготовча робота стосовно видання спеціального друкованого органу;
- 3) підготовка до лекцій і доповідей у різних місцях;
- 4) підготовка до конференції при Держплані УСРР і подальша підготовка до Весоюзної конференції у справі вивчення продукційних сил;
- 5) пророблення питання щодо організації Сільськогосподарської Академії;
- 6) вивчення окремих проблем щодо Дніпрельстану і сільського господарства.

До складу президії сільськогосподарської секції в жовтні 1927 р. увійшли такі відомі вчені, як проф. О. Соколовський (голова), проф. Д. Віленський, проф. О. Яната, проф. О. Супруненко та М. Ветухів (секретар).

Сільськогосподарська секція ХНТ стала базовою структурою, на якій пізніше сформувалося Українське Сільськогосподарське наукове товариство. Дата виникнення останнього, на нашу думку, – січень 1929 р. Фундаторами даної організації були: Левитський Володимир Фавстович, Сліпанський Андрій Миколайович, Тумановський Сергій Миколайович, Широких Іван Йосипович, Яната Олександр Алоїзович, Ветухів Михайло Олексійович та ін. Товариство мало почесних членів, дійсних членів, членів-співробітників, і кореспондентів. Члени сільськогосподарської секції Харківського наукового товариства автоматично стали членами Українського сільськогосподарського наукового товариства (УСГНТ).

Товариство розробило свій статут, який Управління науковими установами затвердило 6 лютого 1929 р. Мета діяльності нової організації: а) наукова розробка питань сільськогосподарської науки, виробництва та найдодільнішого використання досягнень сучасної науки й техніки на теренах УСРР; б) організація й допомога науково-дослідній праці своїх членів у сфері сільськогосподарських наук; в) популяризація наукових знань серед широких мас працюючих; г) сприяння розвитку сільського господарства в Україні та його інтенсифікації. Для виконання цих завдань товариство планувало вести свою роботу в таких напрямках: організація наукових і науково-популярних лекцій, демонстрація винаходів, організація експедицій, екскурсій, сільськогосподарських курсів, публічних лекцій і т. д.; скликання наукових нарад, з'їздів, конференцій; заснування наукових кабінетів, лабораторій, дослідних станцій, музеїв, бібліотек, спецкомісій та інших наукових і науково-практичних закладів; видання періодичної та неперіодичної сільсько-господарської літератури наукового та науково-популярного ха-

рактеру тощо. У своїй структурі Українське сільськогосподарське наукове товариство мало відповідні секції (зоотехнічну, садівництва і городництва, прикладної ботаніки та ін.), підсекції та комісії. Крім того за статутом УСГНТ мало право відкривати свої філії по всій Україні: «...Товариство має право закладати свої філії в межах УСРР з метою поширення своєї діяльності та з метою виконання зазначених у статуті завдань...» [15, с. 115].

Невідомо (на даний момент), чи мало товариство свій друкований орган, але в результаті опрацювання архівних джерел виявлено, що «... Українське С.-Г. Наукове Товариство починає видавати спеціальну сторінку с-г науки при газеті «Вісті». Сторінка буде висвітлювати в присутній для широкого читача формі найновіші досягнення науки у нас і за кордоном по всіх галузях сільського господарства ...» [1]. Крім того, було організовано обмін виданнями з іншими науковими установами [17, с. 218, 267].

Технічна секція Харківського наукового товариства з початку свого функціонування в березні 1925 р. була дуже успішною й активно розвивалася і поширювалася. І вже за два роки вона перетворилася на самостійну організацію – Українське наукове технічне товариство (УНТТ): «... Фактично утворення УНТТ є лише реорганізація колишньої технічної секції Харківського Наукового Товариства – зростання технічної секції місцевого наукового товариства на науково-технічне об'єднання республіканського обсягу з відповідною громадською та науково-дослідною базою...» [6, с. 126]. 9 грудня 1927 р. був зареєстрований статут УНТТ, який містив 15 пунктів. За статутом товариство мало права юридичної особи, свою печатку, крім того, філії також мали право на свою печатку. Кошти УНТТ склалися з членських внесків, надходжень від закладів товариства і від внесків державних, громадських і господарських організацій та інституцій. Отримані кошти розподіляло правління, але секції та філії мали право самі отримувати кошти, відраховуючи 10 % до каси правління.

Перші загальні збори відбулися вже 16 грудня 1927 р., на яких було обрано правління та ревкомісію. До правління увійшли: «... інж. Немеловський І. П., інж. Баланін В. І., т. Шульман В. Й., проф. Мазуренко В. П., т. Кондрашенко М. П., інж. Кас'яненко І. І., проф. Шматько М. К., інж. Павленко В. П., т. Раттур В. В., інж. Чечель М. Ф., проф. Зуєв М. Д., інж. Маслов А. М., проф. Дахов Л. З., проф. Ланге Ю. В. ...» [5, с. 17–19]. Головою товариства 23 березня 1928 року було обрано Сухомліна (ініціали невідомі. – *Авт.*). Друкованим органом технічної секції ХНТ став журнал «Науково-технічний вісник», який у результаті створення УНТТ став його друкованим органом із першого номеру 1928 р. Із першого року діяльності товариство набуває широкої популярності, успішно працює й збільшується чисельно. Так, у звіті УНТТ за 1927–1928 рр. ми знаходимо такі дані: а) товариство за рік роботи налічувало вже 12 секцій і комісію; б) тільки харківська філія об'єднувала 300 членів; в) кількість статей у журналі «Науково-технічний вісник» не тільки зросла порівняно з минулими роками, а й розділи журналу відокремились, утворивши 5 нових технічних наукових видань: «Українські силікати», «Сільськогосподарська машина», «Проблеми теплотехніки», «Будівництво» та «Сільськогосподарська промисловість» [6, с. 126–131].

Базова установа УНТТ розташовувалась у Харкові. У структуру товариства входили секції авіації, енергетики, гідравліки, раціоналізації, аероздіймання (аерозйомки. – *Авт.*), інженерно-будівельна та машинобудівельна секції, метрологічна й психотехнічна секції, хімічна й силікатна, а також секція транспортно-підіймальних споруд. Не слід забувати й про значущість діяльності номенклатурно-термінологічної комісії при УНТТ у товарознавчій, будівельній, силікатній та хімічній галузях.

Важливою особливістю комунікації технічних працівників було те, що товариство влаштовувало з'їзди УНТТ, на які запрошували представників усіх філій.

Наприклад, на з'їзд 26 травня 1929 р. прибуло 98 осіб із Києва, Полтави, Дніпропетровська, Львова, Сталіно, Часова яру, Чугуєва [7, с. 160–164]. З ініціативи УНТТ було організовано Всеукраїнську раду науково-технічних товариств [8, с. 1].

Зауважимо, що в досліджуваний період держава підтримувала науково-технічні товариства. Доказом цього є Постанова Ради народних комісарів СРСР «Про пільги науково-технічним організаціям» від 10 лютого 1927 р. За цим документом зазначеним організаціям надавали право безмитного отримання з-за кордону необхідних наукових книг, підручників, приладів та інструментів; їх звільняли від промислового податку; вони мали право друкувати платні оголошення у своїх виданнях; членів даних організацій, яких відряджали за кордон для ознайомлення з досягненнями науки й техніки або для участі в науково-технічних з'їздах, конференціях, нарадах тощо, прирівнювали в разі необхідності отримання паспортів або віз, а також щодо оплати за їх видачу до осіб, яких відряджали державні наукові установи; так само науково-технічні організації прирівнювали до професійних організацій стосовно оплати за оренду приміщень. Українська економічна рада (УЕР) розглядала питання відбудови та організації народного господарства України, складала річні промислові плани, регулювала експортно-імпорتنі операції. У 1923 р. вона була перейменована на Українську економічну нараду (УЕН). Зауважимо, що Українська економічна рада надавала такі пільги не всім науково-технічним організаціям, а тільки чотирьом, серед яких було і Українське наукове технічне товариство [5].

Ще однією з найактивніших секцій ХНТ була природнича, до складу якої увійшли відомі природознавці того часу. Розпочавши свою роботу в 1925 р., секція за один рік діяльності настільки розширилася, що вже в липні 1926 р. О. А. Яната як представник ХНТ (від природничої секції) на засіданні Укрнауки виступив із пропозицією створити Українське товариство дослідників Криму, обґрунтовуючи її в доповіді «Про Українське товариство дослідників Криму». У результаті на цьому ж засіданні ухвалили: «...вважати необхідним організувати Товариство для дослідження Криму й Кавказу як берегів Чорного моря, сумежного з Україною й заселеного в значній мірі українцями, а також зв'язаних з Україною соціально та історично. Голова Ряпо, Секр-р Кобзей-Сіак» [14, с. 21]. Фундаторами нового товариства стали: проф. Д. Віленський, ботанік, проф. Г. Висоцький, інж. В. Баланін, проф. Є. Опоків, проф. М. Яворський, проф. О. Яната, М. Ветухів, акад. Д. Багалій та ін. Членами товариства були науковці не тільки з Харкова, а й з інших міст України – усього 34 члени [16, с. 155].

Ми виявили джерела про ще одне наукове товариство, що бере свій початок від природничої секції ХНТ. В № 3–4 «Вісника природознавства» за 1928 р. розміщено таку інформацію: «...На річному засіданні Секції від 24.02.1928 ... поповнюючи 'склад свій все більшою кількістю членів з периферії, поширюючи свої завдання з більш вузьких меж до меж цілої України, Секція щільно підійшла до справи реорганізації в Українське Природниче Товариство. Над збиранням відповідних матеріалів і деталізацією цього питання і працює зараз Президія...» [2, с. 206].

На жаль, на даний момент ми недостатньо знаємо про роботу цих двох товариств, сформованих на основі природничої секції Харківського наукового товариства. У процесі наукового пошуку знайдено відомості про ще одну організацію від ХНТ – Українське товариство робітників науки й техніки. Секретаріат ХНТ 19 жовтня 1927 р. звернувся до Укрнауки із проханням про організацію Українського товариства робітників науки й техніки [16, с. 37–38]. Це поки що вся інформація про вказану організацію, утім завдяки іншим джерелам нам відомо, що зазначені товариства існували принаймні до початку 1930-х рр. Наприклад, до складу Бюро для вивчення продукційних сил України при Укрдержплані увійшли члени УНТТ і ХНТ [4, с. 11].

ХНТ, очевидно, стало своєрідною *alma mater* для низки наукових товариств різних напрямів діяльності. А що ж стало з самим Харківським науковим това-

риством? З виявлених документів достеменно відомо, що саме ХНТ після відокремлення секцій не припинило свою діяльність, а навпаки, розширяло свою географію, в процесі перетворення на Всеукраїнську асоціацію наукових товариств. Свідчення цьому знаходимо в архівних матеріалах Укрнауки. Так, 10 липня 1929 р. секретаріат президії ХНТ звертається до Укрнауки: «Цим ХНТ прохає, згідно з попередньою згодою, передати йому з наступного року видання «Наука на Україні». Перетворюючись на Всеукраїнську Асоціацію Наукових Товариств, ХНТ цілком природно матиме цілковиту можливість поставити як слід видання цього журналу...» [14, с. 121].

Бібліографічні посилання

1. Бюл. Харків. Наук. Т-ва [Текст]. – Х, 1927. – № 1(3). – 20 с.
2. Вісн. природознавства [Текст]. – Х., 1928. – № 3–4. – 328 с.
3. Депенчук, Л. П. Місцеві наукові товариства при ВУАН [Текст] / Л. П. Депенчук // Вісн. АН України. – 1991. – Вип. 8. – С. 59–66.
4. Наукові установи та організації УСРР [Текст]. – Х., 1930. – 305 с.
5. Наук.-техн. вісник [Текст]. – Х, 1928. – № 1. – 343 с.
6. Там само. – Х., 1929. – № 4. – 321 с.
7. Там само. – Х., 1929. – № 5–6. – 348 с.
8. Там само. – Х., 1930. – № 1. – 339 с.
9. Коновець, О. Ф. Наукова комунікація в Україні в 20-30-і роки ХХ століття [Текст] / О. Ф. Коновець // Наук. зап. Ін-ту журналістики. – 2002. – № 8. – С. 163–171.
10. Онопрієнко, В. І. Організація науки: державне управління чи самоврядування? [Текст] / В. І. Онопрієнко, Л. П. Депенчук // Вісн. АН України. – 1993. – Вип. 1. – С. 23–32.
11. Савчук, В. С. Научные общества и культурная революция на Украине (1917–1931) [Текст] / В. С. Савчук // Вопр. истории естествознания и техники. – 1995. – № 1. – С. 81–91.
12. Ткаченко, В. В. Наукові товариства України 20–30-х рр. ХХ ст. [Текст] / В. В. Ткаченко // Матеріали за 5-а міжнародна научна практична конференція «Динаміка на сьвременната наука». – 17-25 юли 2009. – Т. 6: Історія. Філософія. Політика. – Софія, 2009. – С. 16–19.
13. Ткаченко, В. В. Наука у суспільно-політичному дискурсі розвитку УРСР (20 – 30-ті рр. ХХ ст.): [Текст]: монографія / В. В. Ткаченко. – КП.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство». – 375 с.
14. ЦДАВО. – Ф-166, оп. 6., спр. 9028 [Текст].
15. Там само. – Спр. 610 [Текст].
16. Там само. – Спр. 9079 [Текст].
17. Там само. – Спр. 9080 [Текст].

Надійшла до редколегії 11.01.2016

УДК 52.008:378.4(477.74–21):929Кононович«1850/1910»

І. Б. Грушицька

Одеський національний політехнічний університет

ВНЕСОК О. К. КОНОНОВИЧА В РОЗВИТОК АСТРОНОМІЇ В НОВОРОСІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Розглянуто наукову, педагогічну й організаційну діяльність директора Астрономічної обсерваторії Новоросійського університету 1881 – 1910 рр. О. К. Кононовича (1850 – 1910), який одним із перших в Україні розпочав дослідження в галузі астрофізики та сприяв становленню дорученої йому обсерваторії як наукової установи.